

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

NGUYỄN THỊ CHINH

**DẠY HỌC HÁT DÂN CA CHO HỌC SINH
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ BA ĐÌNH, HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ
LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC ÂM NHẠC
Khóa 12 (2019 – 2021)**

Hà Nội, 2023

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TW**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Hà Thị Hoa

Phản biện 1: PGS.TS Phạm Tú Hương

Phản biện 2: PGS.TS Nguyễn Đăng Nghị

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ
tại trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương
Vào 14h ngày 10 tháng 3 năm 2023

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường ĐHSP Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Việt Nam ta là một đất nước với nền văn hóa mang đậm đà bản sắc dân tộc. Trải qua hơn 4000 năm lịch sử, chúng ta vẫn giữ được những nét đẹp quý báu của dân tộc. Một trong những nét đẹp quý báu đó là dân ca. Dân ca là một di sản do nhân dân sáng tạo, gọt giũa và lưu truyền từ đời này sang đời khác. Dân ca từ bao đời nay vẫn luôn gắn liền với đời sống tinh thần của nhân dân.

Âm nhạc nói chung và dân ca nói riêng có vai trò quan trọng giáo dục. Dân ca đã được đưa vào trong chương trình giáo dục phổ thông theo chương trình của Bộ giáo dục và đào tạo trong đó có cấp THCS.

Ở thời điểm hiện tại năm học 2022 – 2023, chương trình học Âm nhạc ở Trường THCS Ba Đình, Hà Nội cũng như rất nhiều trường THCS khác trên cả nước đang thực hiện chương trình SGK mới cho học sinh lớp 6 và lớp 7. Chương trình có phân môn dạy học hát, và một số bài dân ca. Mặc dù số lượng bài dân ca được đưa vào trong chương trình còn rất ít nhưng nội dung khá phong phú, mang màu sắc dân ca nhiều vùng miền và các tộc người có tính đại diện ba miền Bắc - Trung - Nam.

Thực tế dạy học hát dân ca có những khó khăn bởi chính những đặc điểm, đặc trưng của dân ca như tính chất vùng miền, phương ngữ, những duyên lý và ý nghĩa của lời ca rất sâu sắc. Vì vậy, khi dạy hát dân ca cho học sinh THCS, nếu giáo viên không có vốn kiến thức về dân ca các vùng miền, hiểu về các thành tố cơ bản của dân ca (giai điệu, lời ca, tiết tấu, nhịp điệu, tính chất...) đặc biệt khả năng hát dân ca của giáo viên hạn chế, nhất là các phương pháp dạy học không linh hoạt, không tăng cường dạy học theo hướng trải nghiệm, tăng cường hoạt động và dạy học theo năng lực của

học sinh thì khó có thể thực hiện được mục tiêu trong chương trình của Bộ GD&ĐT đề ra.

Trường THCS Ba Đình là một trường nằm trong trung tâm thành phố, tuy không phải là trường điểm nhưng cũng là một trường ở tốp đầu, có vị thế trong quận. Trường đặc biệt nổi bật trong quận về các phong trào văn hóa văn nghệ.

Tuy nhiên, trong các chương trình biểu diễn văn nghệ cũng như trong dạy học, dân ca chưa thực sự được chú ý. Bởi lẽ học sinh đang trong độ tuổi phát triển mạnh mẽ về tâm sinh lí nên học sinh chủ yếu thích những bản nhạc trẻ sôi động, không mấy em có cảm tình với dân ca. Điều này khiến giáo viên cần phải suy nghĩ và tìm ra những giải pháp để khắc phục những tình trạng trên, phát triển việc dạy học hát dân ca.

Học viên mong muốn tìm hiểu những giá trị và vai trò, ý nghĩa của dân ca đối với việc giáo dục cho học sinh nơi học viên đang công tác. Đồng thời, học viên cũng muốn tìm hiểu các phương pháp giảng dạy dân ca phù hợp, phát huy được năng lực của học sinh, làm cho học sinh yêu thích dân ca, như vậy mới đạt được kết quả dạy học hát, dạy học âm nhạc cho học sinh THCS Ba Đình.

Từ sự trăn trở đó, học viên chọn đề tài “*Dạy học hát dân ca cho học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình, Hà Nội*” để làm luận văn tốt nghiệp thạc sĩ Lí luận và Phương pháp dạy học âm nhạc của mình. Học viên mong góp phần vào việc bảo tồn giá trị văn hóa dân tộc đồng thời thực hiện tốt đổi mới phương pháp dạy học để nâng cao chất lượng dạy học âm nhạc tại đây.

2. Lịch sử nghiên cứu

2.1. Một số công trình nghiên cứu về âm nhạc học

Tìm hiểu về dân ca Việt Nam có các tác giả Lưu Nhất Vũ - Lê Giang (1983), với tư liệu *Tìm hiểu dân ca Nam Bộ*, Nxb Âm

nhạc, Hà Nội [83]; tác giả Võ Quang Nhơn - Lê Toàn Hùng (1978), có tập *Dân ca Việt Nam*, Nxb Văn hoá, Hà Nội.

Một trong những thành tố quan trọng của dân ca đó là thang âm, điệu thức. Tác giả Tú Ngọc (1994), nghiên cứu về *Điệu thức trong dân ca Việt Nam*, tạp chí Văn hóa Nghệ thuật; Đào Việt Hưng (1999), có công trình *Tìm hiểu điệu thức dân ca người Việt Bắc Trung Bộ*, Nxb Âm nhạc, Hà Nội; Đặc biệt, năm 2004, tác giả Lê Văn Chương có tư liệu nghiên cứu *Dân ca Việt Nam những thành tố của chỉnh thể nguyên hợp*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội. Tư liệu được tác giả giới thiệu khái quát về dân ca Việt Nam, đồng thời minh định các thành tố trong dân ca vừa là một chỉnh thể nguyên hợp nhưng lại có những nét độc đáo mang bản sắc văn hóa dân gian, tính chất âm nhạc từng vùng miền, từng tộc người. Tác giả Cát Điền (1995), lại bàn về *Vai trò của văn học dân gian với sân khấu truyền thống*, Nxb Văn học, Hà Nội. Tư liệu này nêu khá kỹ về dân ca trong nền văn hóa dân gian Việt Nam. Nhất là tư liệu *Sức sống của nền Âm nhạc truyền thống Việt Nam* của Tô Vũ (1996), Nxb Âm nhạc, Hà Nội được tác giả nghiên cứu sâu sắc từ cội nguồn, đến đặc điểm và còn minh chứng thông qua một số loại hình, thể loại mà dân ca được tiếp thu đậm đặc và có vai trò to lớn trong việc góp phần làm nên sức sống của âm nhạc truyền thống Việt Nam.

Những năm đầu của thế kỷ XXI, các tác giả Trần Văn Khê, Trần Ngọc Thêm, Nguyễn Thụy Loan, Tô Ngọc Thanh và nhiều tác giả khác cho ra một loạt các công trình sâu sắc có nội dung liên quan mật thiết đến dân ca Việt Nam, có thể kể tên như: *Văn hóa với Âm nhạc dân tộc* của Trần Văn Khê (2000), Nxb Thanh niên, Hà Nội. Nguyễn Thụy Loan (2001), *Dân ca Việt Nam*, Nxb Thanh niên, Hà Nội...

2.2. Một số công trình nghiên cứu về giáo dục, đào tạo, trao truyền hát dân ca

Về dạy hát chuyên nghiệp, một số tác giả như Trung Kiên, Hồ Mộ La, Vĩnh Long, Ngô Nam qua nhiều công trình sâu sắc, có thể kể một số tư liệu quan trọng như: *Phương pháp dạy thanh nhạc* của tác giả Hồ Mộ La (2008), Nguyễn Trung Kiên (2001) *Phương pháp sư phạm thanh nhạc*, Nhạc viện Hà Nội - Viện Âm nhạc. Gần đây có tư liệu của Trần Ngọc Lan nghiên cứu về *Phương pháp hát tốt tiếng Việt trong nghệ thuật ca hát* (2011), Nxb Giáo dục....

Một số tư liệu bàn về dạy hát dân ca như: Cuốn tư liệu viết về *Hát* [62] của tác giả Ngô Thị Nam (2003), Nxb Đại học sư phạm; *Phương pháp dạy học âm nhạc* của hai tác giả Hoàng Long - Hoàng Lân (2005); Tư liệu *Hát trống quân Dạ trạch* của tác giả Phạm Lê Hòa (2007), đăng trên Website trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương; Đề án *Hỗ trợ đưa dân ca vào trường THCS* của tập thể các tác giả Trường Đại học sư phạm Nghệ thuật TW do Phạm Lê Hòa làm chủ nhiệm (2009)...

Một số luận văn như: *Dạy học hát dân ca cho học sinh khiếm thị tại Trường Trung học cơ sở Nguyễn Đình Chiểu* của tác giả Lê Thị Thu Thủy (2016); *Dạy hát dân ca ở trường THCS Lê Hồng Phong, quận Hà Đông, Hà Nội* của tác giả Trần Phương Thảo (2016)]; *Dạy học hát cho học sinh khối 4 Trường tiểu học Trưng Vương, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội* của Nguyễn Ngọc Linh (2021);... là những tư liệu chúng tôi sẽ tìm hiểu nghiên cứu về cách thức, bố cục, trình bày và triển khai nội dung luận án, luận văn đạt hiệu quả.

Đặc biệt các bộ SGK âm nhạc của hệ THCS (các lớp 6, 7) hiện hành như Bộ Cánh diều (Đỗ Thanh Hiên chủ biên), Bộ *Kết nối tri thức với cuộc sống* (Hoàng Long - Đỗ Minh Chính đồng chủ biên) và Bộ *Định hướng phát triển năng lực* (Nguyễn Thị Tố Mai chủ

biên) sẽ là những tư liệu quan trọng để chúng tôi khai thác các mạch nội dung, chủ đề của sách thực hiện vào việc nghiên cứu dạy học phân môn hát, trong đó có dạy hát dân ca cho học sinh trường THCS Ba Đình.

Còn rất nhiều những công trình nghiên cứu liên quan đến dạy học hát dân ca mà chúng tôi chưa có điều kiện tham khảo hoặc chưa dẫn ra ở đây. Đó đều là những tài liệu vô cùng hữu ích mà chúng tôi sẽ tìm hiểu và học hỏi trong quá trình nghiên cứu. Tuy nhiên, luận văn của chúng tôi nghiên cứu về dạy học hát dân ca cho học sinh Trường THCS Ba Đình nên không trùng lặp với các nghiên cứu trước đó. Và các tư liệu trên góp phần quan trọng cho đề tài của chúng tôi làm cơ sở lí luận.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu về thực trạng dạy hát dân ca ở Trường THCS Ba Đình, học viên đề xuất một số biện pháp dạy hát dân ca cho học sinh nơi đây, góp phần nâng cao chất lượng dạy học, đáp ứng nhu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Nghiên cứu khái niệm dân ca Việt Nam và một số khái niệm liên quan đến giáo dục âm nhạc trong nhà trường phổ thông và đặc điểm, khả năng âm nhạc, học hát dân ca của học sinh Trường THCS Ba Đình, Hà Nội.

Nghiên cứu chương trình SGK Âm nhạc THCS, khảo sát các bài dân ca Việt Nam trong chương trình dạy học hát dành cho học sinh THCS và các bài dân ca bổ sung, thay thế.

Tìm hiểu (khảo sát, đánh giá) thực trạng dạy học hát dân ca của giáo viên, tình hình học hát dân ca của học sinh và những vấn đề liên quan đến cơ sở vật chất, đội ngũ giáo viên, chương

trình nội dung sách giáo khoa âm nhạc tại Trường THCS Ba Đình, Hà Nội.

Nghiên cứu về ứng dụng đổi mới một số biện pháp dạy học hát dân ca cho học sinh Trường THCS Ba Đình - Hà Nội nhằm nâng cao chất lượng dạy học hát dân ca tại đây.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Các biện pháp dạy học hát dân ca cho học sinh Trường THCS Ba Đình, Hà Nội.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Quy mô nghiên cứu: Đề tài nghiên cứu biện pháp dạy học hát các bài dân ca trong chương trình âm nhạc THCS. Trong đó tác giả sử dụng cả những bài dân ca đặt lời mới để phù hợp với học sinh THCS hiện nay và các bài hát trong nội dung dạy phân môn hát ở môn âm nhạc trường THCS Ba Đình, Hà Nội.

Không gian và địa điểm nghiên cứu: nghiên cứu được thực hiện khảo sát dạy và học âm nhạc, trong đó chủ yếu nghiên cứu về dạy hát dân ca tại Trường THCS Ba Đình, Hà Nội.

Thời gian thực hiện nghiên cứu: Khảo sát về tình hình dạy học từ 2019 đến nay với lí do khi Bộ GD&ĐT triển khai thực hiện Chương trình đổi mới giáo dục; Luận văn cũng nghiên cứu sâu về bộ sách *Kết nối tri thức với cuộc sống* dành cho học sinh khối 6, 7 và bộ SGK âm nhạc cũ dành cho học sinh khối 8, 9 với lí do hiện nay Trường THCS Ba Đình đang sử dụng hai bộ sách này vào giảng dạy.

Luận văn thực hiện triển khai thu thập thông tin, phân loại, đánh giá và viết và hoàn thành luận văn tháng 2 năm 2023.

5. Phương pháp nghiên cứu

Các phương pháp chính trong luận văn sẽ thực hiện, đó là:

Phương pháp nghiên cứu tổng hợp:

Đề tài sẽ thực hiện phương pháp điều tra, phỏng vấn (học sinh và giáo viên) để vừa trung cầu ý kiến, vừa thu thập thông tin thực tiễn nhằm thu thập thông tin, về tình hình dạy học hát dân ca tại trường THCS Ba Đình để phân tích, đánh giá khách quan, có cơ sở vững chắc đề xuất, nghiên cứu đổi mới phương pháp dạy học hát dân ca cho học sinh THCS Ba Đình hiệu quả, phù hợp với thực tiễn.

6. Những đóng góp của luận văn

6.1. Về mặt lí luận

Luận văn nếu bảo vệ thành công sẽ đóng góp thêm những vấn đề liên quan đến dạy hát dân ca, làm tài liệu nghiên cứu cho các giáo viên dạy học âm nhạc tại trường THCS Ba Đình. Luận văn cũng có thể trở thành tài liệu nghiên cứu cho một số học viên có nghiên cứu cùng hướng của đề tài, cho học sinh, sinh viên và những ai quan tâm đến vấn đề dạy học hát dân ca cho học sinh THCS.

6.2. Về mặt thực tiễn

Luận văn có những đóng góp thiết thực trong việc nâng cao chất lượng dạy học dân ca cho học sinh Trường THCS Ba Đình.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Phụ lục và Danh mục tài liệu tham khảo, luận văn gồm 2 chương:

Chương 1: Cơ sở lí luận và thực trạng dạy học hát dân ca cho học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình, Hà Nội.

Chương 2: Các biện pháp dạy học hát dân ca cho học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình, Hà Nội.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TRẠNG DẠY HỌC HÁT DÂN CA CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ BA ĐÌNH, HÀ NỘI

1.1. Các khái niệm

1.1.1. *Dạy học*

Dạy học rõ ràng là một quá trình có sự tương tác giữa người dạy và người học; người học tự chiếm lĩnh kiến thức, thu nạp thông tin, lựa chọn, phân tích và biến những thông tin, kiến thức của người dạy trở thành kiến thức của mình một cách linh hoạt và phát triển; Người dạy truyền đạt, tổ chức, hướng dẫn và định hướng hay gợi mở cho người học chiếm lĩnh những kiến thức, thông tin để đạt được mục đích, mục tiêu dạy học.

1.1.2. *Dân ca*

Dân ca là những bài hát được sáng tác không rõ tác giả, mang dấu ấn về đặc điểm ngôn ngữ, phong tục tập quán vùng miền, tộc người, cộng đồng... nào đó. Dân ca thường mang nội dung gần gũi với cuộc sống lao động của người dân. Dân ca chứa đựng nhiều giá trị nghệ thuật và lưu truyền từ người này qua người khác, từ đời này qua đời khác theo phương thức truyền khẩu và có tồn tại lâu bền với thời gian.

1.1.3. *Dạy học hát dân ca*

Dạy học hát dân ca về cơ bản cũng là cách thức, con đường hoạt động dạy học của người dạy/giáo viên nhằm giúp cho người học nắm vững kiến thức về hát dân ca như: tư thế hát, hơi thở khi hát, cách phát âm khi hát, xử lý những luyện láy, thể hiện được tính chất phương ngữ, màu sắc vùng miền, tộc người, đặc biệt là hát có cảm xúc; tất nhiên phải cố gắng hát đúng được giai điệu, tiết tấu, hát rõ lời và có sáng tạo.

1.1.4. Phương pháp dạy học

Phương pháp dạy học là sự kết nối chặt chẽ, biện chứng giữa phương pháp dạy của giáo viên và việc học của học sinh, tuy nhiên phương pháp dạy của giáo viên sẽ là chủ đạo, cách học lại có tính mở nên tương đối độc lập, chịu sự chi phối của phương pháp dạy đồng thời có tác động qua lại với phương pháp dạy.

1.1.5. Phương pháp truyền dạy hát dân ca

Phương pháp truyền dạy hát dân ca bao gồm các hoạt động dùng lời là chủ yếu kết hợp với phương pháp quan sát tỉ mỉ các thành tố về hát (tư thế, khẩu hình, hơi thở,...) để thực hành làm mẫu của người dạy truyền cho người học nắm bắt được nội dung, tính chất và các kỹ thuật luyện láy, nhịp phách của bài hát.

1.1.6. Biện pháp

Biện pháp chính là cách thức thực hiện cụ thể của phương pháp, được cụ thể hóa ở từng bước, có thể ngay trong mỗi tiết học hoặc phần học, chẳng hạn, khi dạy học hát dân ca, phần mở đầu có thể cho học sinh khám phá, giáo viên tăng cường việc sử dụng các phương tiện công nghệ thông tin để hỗ trợ cho việc dạy và học, giúp học sinh tìm tòi kiến thức ngay trong những minh chứng qua băng, đĩa, trang mạng... mà phát hiện hoặc nghi vấn nội dung sắp học.

1.2. Khái quát về dân ca Việt Nam

1.2.1. Nội dung của dân ca

Nội dung trong dân ca được lấy trong thực tế sinh động của đời sống, phản ánh cuộc sống sinh hoạt, tâm tư tình cảm của con người Việt Nam. Qua đó, dân ca đã trở thành một yếu tố quan trọng để giúp con người vượt lên những khó khăn vất vả, những tâm tư sâu kín, nhưng gần gũi, mộc mạc của dân ca được thể hiện qua lời ca rõ ràng qua lao động vui chơi lễ hội, sinh hoạt hằng ngày...

1.2.2. Đặc điểm nghệ thuật trong dân ca

Đặc điểm trong dân ca bao gồm hai phần: *những đặc điểm trong âm nhạc* và *những đặc điểm trong lời ca*. Mỗi phần có ảnh hưởng thậm chí là khăng khít, quấn quýt với nhau. Khi ta tìm hiểu dân ca sẽ thấy giữa lời ca và giai điệu âm nhạc có sự thống nhất, bó bện, điều này cũng làm cho dân ca có những đặc sắc về phương ngữ, phong tục của từng tộc người, vùng miền....

1.2.2.1. Về điệu thức 5 âm phổ biến trong dân ca

- Thang âm: Thang âm trong dân ca khá phong phú, có thang 2 âm, thang 3 âm, thang 4 âm và có cả thang 6 âm. Nói thang âm bởi hiện nay trong lí thuyết âm nhạc phương Tây được sử dụng phổ biến ở nước ta chủ yếu là theo lí thuyết điệu thức 7 âm.

1.2.2.2. Về nhịp điệu, lời ca

Nhịp điệu trong dân ca phụ thuộc rất lớn vào lời ca, mà lời ca trong dân ca chủ yếu được khai thác từ kho tàng ca dao tục ngữ dân tộc.

việc ký âm những bài hát dân ca thành nhạc 5 dòng kẻ có tính chất như lòng bản, rường cột mà thôi, còn hát sao cho ra “chất” và những luyến láy mang màu sắc đặc biệt của từng thể loại dân ca thì cần nghe nhiều, nghe kỹ và học tập “khổ luyện” mới thành.

1.2.2.3. Về tiếng đệm trong dân ca

Một trong những đặc điểm nổi trội của dân ca là tiếng đệm, trong tiếng đệm cũng khá đa dạng, phong phú như tiếng đệm thông qua hình tượng tiếng đàn, tiếng nhạc, chữ nhạc, nhiều khi bằng thủ pháp nhắc lại ý thơ cũng tạo thành tiếng đệm, hoặc tiếng đệm lại là những hư từ nhưng tất cả đều có nguyên do, bao hàm nội dung nghệ thuật sâu sa của bài ca, điệu hát.

1.2.2.4. Về giai điệu của dân ca

Trong dân ca về giai điệu có những cung bậc lên bổng, xuống trầm do nhảy khoảng xa, nhưng ngược lại cũng có những giai điệu đi liền các bậc với nhau, tạo nên nét giai điệu tha thiết, bình ổn và du dương.

Ví dụ những giai điệu của *Hát ru* (Dân ca Bắc Bộ) có khi chỉ sử dụng âm được lặp đi lặp lại, song vẫn tạo nên một giai điệu mà khi hát lên như có tín hiệu ở một vùng, một tộc người rất riêng và đầy bản sắc.

1.2.2.5. Diễn xướng khi hát dân ca

Diễn xướng là một phương thức trình bày, thể hiện tác phẩm. Hầu hết các thể loại, thành phần của văn hóa dân gian ở nước ta đều được trình bày, giới thiệu bằng phương thức diễn xướng như: nói, kể, ví, vè, hát, hò, trò, múa, ca, vũ, lễ nhạc...

Hầu hết các thể loại hát dân ca khi hát đều có diễn xướng. Không gian đến địa điểm, lời diễn xướng có kèm theo các trang phục, đạo cụ,... như một nguyên tắc, lối chơi độc đáo của dân ca.

1.3. Vai trò của dạy hát dân ca đối với học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình, Hà Nội

Dân ca là tài sản nghệ thuật vô cùng quý báu của bao thế hệ ông cha để lại cho thế hệ sau. Chúng ta có nhiệm vụ bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống đó. Đó là cơ sở của sự phát triển văn hóa dân tộc trong xã hội đương đại.

Dân ca có nhiều thể loại khác nhau, gắn bó với đời sống và tâm tư tình cảm của con người. Từ khi lọt lòng, chúng ta đã được nghe dân ca từ lời ru của mẹ.

Dân ca được truyền từ người này đến người khác, từ đời này sang đời khác, và truyền đến học sinh các thế hệ.

1.4. Thực trạng dạy học hát dân ca cho học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình, Hà Nội

1.4.1. Khái quát về Trường Trung học cơ sở Ba Đình

Năm 1974, Trường THCS Ba Đình đã được xây dựng nên bằng kết quả của phong trào “Toàn dân lao động kiến thiết Thủ Đô.

Ngày 15/10/1974, trường chính thức được thành lập. Hiệu trưởng đầu tiên của nhà trường là nhà giáo Nguyễn Gia Thụy.

Năm học 1974 - 1975, khóa học đầu tiên của nhà trường được tiến hành trong hoàn cảnh khó khăn thiếu thốn nhiều bề. Với 13 thầy cô giáo ban đầu, cùng học sinh của 20 lớp cấp II đã chung tay để hoàn thiện cơ sở vật chất tối thiểu của nhà trường, đáp ứng nhu cầu dạy và học.

Năm học 1978 - 1979, trường tiếp nhận thêm học sinh khối cấp I. Thời kỳ đó, nhà trường đã có 30 lớp cấp I và cấp II trên 1400 học sinh với 52 cán bộ giáo viên, công nhân viên.

Năm 1991 - 1992, thực hiện chủ trương của Bộ GD&ĐT trường được chia tách thành hai trường Tiểu học và THCS.

1.4.1.1. Cơ sở vật chất

Về cơ sở vật chất, trường gồm ba dãy nhà cao tầng. Trong đó có một dãy thuộc khu làm việc của hiệu bộ gồm: phòng hiệu trưởng, 2 phòng hiệu phó, phòng truyền thống, phòng công đoàn, phòng thiết bị đồ dùng học tập, phòng hội đồng sư phạm,... Hai dãy còn lại gồm các phòng học, phòng chức năng...

1.4.1.2. Đội ngũ giáo viên

Tiếp nối truyền thống của nhiều thế hệ cán bộ giáo viên nhà trường, các thầy, cô giáo hôm nay đã, đang tiếp tục phấn đấu để THCS Ba Đình trở thành một địa chỉ đáng tin cậy của ngành học, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp nâng cao dân trí, phát triển nhân lực, bồi dưỡng nhân tài cho Thủ đô Hà Nội ngàn năm văn hiến.

1.4.2. Môn Âm nhạc ở Trường Trung học cơ sở Ba Đình

1.4.2.1. Sách giáo khoa

Để đáp ứng mục tiêu chuẩn kiến thức, kỹ năng và giáo dục, trong đó, năm học 2021 - 2022 và 2022 - 2023 các lớp 8 và lớp 9 vẫn áp dụng với bộ sách giáo khoa cũ của Nxb giáo dục Việt Nam.

Đối với học sinh lớp 6, năm học 2021 - 2022 là năm đầu tiên Bộ GD&ĐT áp dụng sử dụng Sách giáo khoa mới. Và năm học mới 2022 - 2023 áp dụng SGK mới học sinh khối lớp 7. Hiện nay, chương trình SGK mới cho học sinh, có các bộ như: Kết nối tri thức với cuộc sống; Cánh diều và Chân trời sáng tạo.

1.4.2.2. Một số so sánh giữa sách giáo khoa cũ và sách giáo khoa mới

- Giống nhau: cả 2 bộ sách mới và cũ này đều có chung các phân môn là: Học hát, Nghe nhạc, Tập đọc nhạc, Âm nhạc thường thức. Và các bài hát đều được viết về các chủ đề về mái trường, thầy cô, gia đình, quê hương, cuộc sống.

- Khác nhau: Hai bộ sách có nhiều điểm khác nhau, được thể hiện cụ thể ở bảng sau:

Sách Nội dung	Sách cũ	Sách Kết nối tri thức với cuộc sống
1. Chủ đề	Không viết theo từng chủ đề	Viết theo từng chủ đề: có 8 chủ đề
2. Phân môn	<ul style="list-style-type: none"> - Học hát: sách không ghi rõ các hình thức hát. - Âm nhạc thường thức: đôi khi bao gồm cả phần Nghe nhạc. - Nhạc lí: tên gọi khác với sách mới. - Tập đọc nhạc: có 8 bài. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hát: tên gọi khác sách cũ; sách ghi rõ hát theo các hình thức như thế nào (đơn ca, song ca, tốp ca, hát bè,...). - Âm nhạc thường thức: riêng biệt. - Lí thuyết âm nhạc: tên gọi phân môn khác với sách cũ. - Đọc nhạc: tên gọi phân môn khác sách cũ, có 5

	<ul style="list-style-type: none"> - Nghe nhạc: thường được lồng vào phần Thường thức âm nhạc hoặc Bài đọc thêm... - Nhạc cụ: Không có. 	<ul style="list-style-type: none"> bài. - Nghe nhạc: riêng biệt, không ghép với phân môn khác. - Nhạc cụ: có phân môn riêng, học sinh được học Recorder và Kèn phím.
--	---	---

1.4.2.3. Về năng lực giáo viên dạy học môn Âm nhạc

Trường có 03 giáo viên âm nhạc (2 giáo viên thuộc biên chế và 1 giáo viên hợp đồng). Nhóm trưởng bộ môn, tổ phó chuyên môn là cô giáo Nguyễn Thị Phương Lan, tốt nghiệp chuyên ngành Sư phạm âm nhạc Trường Đại học văn hoá nghệ thuật quân đội; cô Nguyễn Thị Chinh tốt nghiệp chuyên ngành Sư phạm âm nhạc Trường Đại học sư phạm nghệ thuật TW; Cô Nguyễn Thị An tốt nghiệp chuyên ngành Sư phạm âm nhạc, trường Đại học Thủ Đô; Các giáo viên đều tốt nghiệp đại học loại khá, đều nhận thức và nắm vững sự chỉ đạo định hướng của Ban Giám hiệu nhà trường. Tuy là giáo viên trẻ tuổi, nhưng các cô đều rất nhiệt huyết với nghề. Đặc biệt, cô Phương Lan là chiến sĩ thi đua cấp Cơ sở, có rất nhiều thành tích trong giảng dạy, các hoạt động chuyên môn (biểu diễn, tổ chức biểu diễn, cùng triển khai công tác đội, làm MC và viết bài giới thiệu một số nội dung về dạy học nói chung, về văn hóa, âm nhạc, chơi nhạc cụ dân tộc và nhạc cụ điện tử...).

1.4.2.4. Về phương pháp dạy học hát dân ca

Các phương pháp dạy học hát: Giáo viên dạy học âm nhạc nơi đây, chủ yếu vẫn là thuyết trình, dùng lời, biểu diễn, vấn đáp,... Đặc biệt là phương pháp biểu diễn được giáo viên sử dụng rất nhiều. Trình tự và phương pháp dạy học khá phổ biến, mang tính truyền thống như: ổn định lớp trước khi vào tiết học, ghi chép bài học lên

bảng, học sinh tự tìm hiểu nội dung bài hát, giáo viên tự chia câu, chia đoạn bài hát, đàn và hát mẫu một lần, nhắc “lướt” cho học sinh biết những chỗ khó của bài hát và dạy hát từng câu, theo kiểu móc xích cho đến hết bài.

1.4.3. Đặc điểm học sinh Trường Trung học cơ sở Ba Đình

1.4.3.1. Đối tượng, đặc điểm tâm sinh lí

- *Đối tượng:* Các em học sinh học tại trường chủ yếu đến từ địa bàn phường Ngọc Hà và Liễu Giai

- *Đặc điểm sinh lí:* Học sinh trường THCS Ba Đình cũng giống như các học sinh các trường THCS khác, các em đang trong độ tuổi từ 11 đến 14, độ tuổi phát triển về tâm lí, cơ thể.

1.4.3.2. Năng lực âm nhạc và học hát của học sinh

Về sở thích âm nhạc hay một loại loại hình nghệ thuật nào đó, học sinh thường mơ mộng, thần tượng ngôi sao theo hiệu ứng đám đông, có khi chỉ vì một bạn trong nhóm của mình yêu thích, thì tức khắc tất cả cùng sẽ yêu thích theo, mặc dù có thể các em chưa hiểu nghệ sĩ ấy, dòng nhạc ấy như thế nào.

Để có phương pháp dạy học hiệu quả, học viên đã tiến hành điều tra thực tế sự yêu thích và hiểu biết về hát dân ca của học sinh các khối. Cụ thể thu được kết quả như sau:

Khối	Số học sinh tham gia khảo sát	Số học sinh thích dân ca		Số học sinh biết hát dân ca	
		Số lượng	Tỉ lệ %	Số lượng	Tỉ lệ%
Lớp 6	120	41	34,17	21	17,5
Lớp 7	120	50	41,67	25	20,83
Lớp 8	120	45	37,5	20	16,67
Lớp 9	120	29	24,17	15	12,5
Tổng	480	165	34,38	67	13,96

Tiểu kết chương 1

Dân ca là những bài hát được sáng tác không rõ tác giả, mang dấu ấn về đặc điểm ngôn ngữ, phong phục tập quán vùng miền, tộc người, cộng đồng... nào đó. Dân ca thường mang nội dung mộc mạc, gần gũi với cuộc sống lao động của người dân.

Để dạy hát dân ca tốt, luận văn cần nghiên cứu những phương pháp và biện pháp dạy học tích cực, phù hợp để giúp học sinh yêu môn học và tiếp thu kiến thức tốt hơn. Luận văn cũng khẳng định phương pháp dạy học là sự kết nối chặt chẽ giữa phương pháp dạy của giáo viên và việc học của học sinh. Tuy nhiên, trong các phương pháp dạy học hát dân ca thì phương pháp truyền dạy được chương 1 nghiên cứu kỹ lưỡng, góp thêm phần lí luận của đề tài có cơ sở cho chương 2 tốt hơn. Đồng thời các biện pháp cũng được học viên triển khai đầy đủ.

Việc nghiên cứu về vai trò của dân ca cũng như các phương pháp dạy hát dân ca cho học sinh trường THCS Ba Đình là vấn đề cần được chú trọng. Điều này giúp học sinh được trang bị kiến thức toàn diện về học hát, đặc biệt là hát dân ca. Đồng thời, đề tài có cơ sở lí luận cùng với việc triển khai thực hiện nghiên cứu thực trạng và đánh giá những ưu nhược điểm; từ đó có bước nghiên cứu tiếp theo về biện pháp dạy học hát dân ca ở chương sau đạt hiệu quả, hướng tới nâng cao chất lượng dạy hát dân ca cho học sinh ở trường THCS Ba Đình.

Chương 2

CÁC BIỆN PHÁP DẠY HỌC HÁT DÂN CA CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ BA ĐÌNH

2.1. Các căn cứ

Căn cứ vào sự chỉ đạo của Bộ GD&ĐT, vào chương trình sách giáo khoa mới, triển khai trực tiếp của Ban Giám hiệu trường THCS Ba Đình.

Căn cứ vào thực trạng, năng lực học sinh trường THCS Ba Đình.

2.2. Các tiêu chí và nguyên tắc khi dạy hát dân ca

- Đảm bảo đúng chương trình phân môn hát
- Có sáng tạo và linh hoạt trong quá trình triển khai dạy hát
- Phát huy được năng lực của học sinh
- Tích cực triển khai hoạt các hoạt động ngoại khóa, bổ sung bài hát cần phải lựa chọn bài hát phù hợp với tầm cỡ, âm sắc của sự phát triển giọng nói, giọng hát của học sinh từng khối lớp, đặc biệt chú ý đến một số học sinh khối lớp 8 và lớp 9.

- Về phương pháp dạy học đặc biệt chú ý những học sinh ở tuổi dậy thì, có thể các em bị mệt, tính nết thất thường hoặc giọng hát không đáp ứng phù hợp với bài hát.

2.3. Khảo sát, dự giờ tiết dạy

Chúng tôi đã xin dự giờ một số tiết dạy hát của giáo viên trong trường và đã thấy được các bước, các phương pháp dạy hát của giáo viên như sau:

Bước 1: Tìm hiểu bài hát (qua lời ca)

Bước 2: Cho học sinh nghe bài hát (mở nhạc có sẵn)

Bước 3: Giáo viên hát mẫu và dạy học sinh hát từng câu, ghép câu, ghép toàn bài

Bước 4: Giáo viên nhắc lại (phân tích qua, hát minh họa) những chỗ khó và trọng tâm của bài.

Bước 5: Giáo viên đệm đàn cho học sinh hát lần cuối (cá nhân, tập thể) và dặn dò, cho bài tập về nhà (yêu cầu học sinh học thuộc bài hát,...).

Chúng tôi khảo sát một giờ dạy học hát dân ca khác, do giáo viên Nguyễn Thị An, cô là giáo viên hợp đồng cộng tác từ đầu năm 2021 đến nay. Tham gia dạy học cho học sinh khối lớp 8, giờ dạy là bài *Hò ba lí* (theo sách cũ). Cô An thực hiện các bước dạy học (5 bước) khá đầy đủ, được diễn ra như sau:

Bước 1: Cô cho học sinh chép bài (đọc và chép, chỉ chép lời ca, cô không viết bảng)

Bước 2: Cô không giới thiệu bài mà yêu cầu học sinh trả lời câu hỏi ngay, ví dụ: *Các em cho cô biết bài hát này có nguồn gốc từ đâu? thuộc thể loại dân ca nào? Em có thích không?*

Bước 3: Cô dạy hát từng câu cho học sinh hát theo, cứ như vậy cô nối tiếp các câu sau cho đến hết bài. Học sinh hát theo cô, hai tay khoanh tròn, nghiêm chỉnh nhìn vào sách và hát.

Bước 4: Cô tổng hợp kiến thức và sửa sai, tuy vậy vì học sinh có nhiều em không hát được, nên cô lại bật nhạc (bản trình diễn cũ đã thực hiện ở bước 2) cho học sinh hát theo. Cứ như vậy hát đi hát lại 4, 5 lượt (hát tập thể).

Bước 5: Cô dặn dò học sinh về nhà học thuộc bài, dặn dò học sinh làm bài tập về nhà.

2.4. Đổi mới phương pháp dạy học hát dân ca

2.4.1. Đảm bảo các nguyên tắc và nắm vững chương trình hiện hành

Trong dạy học, việc giáo viên đổi mới phương pháp dạy học luôn được đề cao. Mỗi người giáo viên phải luôn tự trau dồi kiến thức bản thân mình để đưa ra được những phương pháp hay nhất, hiệu quả nhất với người học.

2.4.2. Phương pháp khám phá tìm hiểu lời ca các bài hát dân ca

Như trên đã trình bày, việc tìm hiểu lời ca trong dân ca là một nội dung rất quan trọng. Khi học sinh hiểu lời, ý nghĩa của lời

ca, nhất là những bài ca được lấy từ kho tàng ca dao tục ngữ sẽ giáo dục được cho học sinh nhiều giá trị cuộc sống, kinh nghiệm cũng như thể ứng xử trong cuộc sống con người với nhau mà trong mỗi câu ca ấy nhấn gửi. Tuy nhiên, cũng có bài dân ca lấy từ ngôn ngữ ở thể nói gần với thơ, với đồng giao, nhiều khi lại ở thể tự do....

2.4.3. Dạy hát dân ca thông qua dàn dựng

Chương trình dàn dựng và biểu diễn dân ca có tác dụng sẽ giúp học sinh tổng hợp được kiến thức âm nhạc nói chung, dân ca nói riêng, ngoài ra các loại hình nghệ thuật khác như biểu diễn, trang trí, múa... công tác tổ chức, làm việc nhóm... năng lực cá nhân của từng học sinh được phát triển. Bởi trong thực tế, không thể trong lớp học, tất cả học sinh có năng lực như nhau, mà mỗi học sinh đều có những điểm mạnh, thậm chí là những khả năng đặc biệt.

2.4.4. Phương pháp truyền dạy kết hợp với các phương tiện dạy học

Như trên đã trình bày, phương pháp truyền dạy hát dân ca là một phương pháp đặc trưng trong nhiều phương pháp dạy học hát. Ở luận văn này, trước hết chúng tôi khẳng định phương pháp truyền dạy hát dân ca tại các trường THCS hiện nay nói chung, trường THCS Ba Đình nói riêng vẫn là hữu hiệu. Chúng tôi đề xuất nên sử dụng, phát huy tối đa phương pháp truyền dạy hát dân ca cho học sinh đồng thời kết hợp với các phương tiện dạy học, cụ thể như sau:

Trong chương trình SGK hiện hành có 6 bài dân ca cổ và đặt lời mới đó là các bài: *Lí cây đa* (dân ca Quan họ Kinh Bắc), *Đi cấy* (dân ca Thanh Hóa); *Lí đĩa bánh bò*, *Lí kéo chài*, *Hò ba lí* (dân ca Nam Bộ) và bài *Đi cắt lúa* (dân ca H'rê Tây Nguyên). Như vậy có màu sắc của từng vùng Bắc Bộ, Nam Bộ, Trung Bộ và Tây Nguyên.

2.5. Phân tích các bài dân ca trong Sách giáo khoa

Trong các bộ SGK âm nhạc của *Bộ giáo dục và đào tạo* xuất bản năm 2006 và các bộ SGK mới xuất bản năm 2018 có tổng cộng 9 bài dân ca. Trong đó hầu như các bài trùng nhau: *Đi cấy*, *Lí cây đa*, *Đi cắt lúa*, *Lí đĩa bánh bò*, *Hò ba lí*, *Lí kéo chài*. Có 2 bài dân ca

khác nhau là *Vui bước trên đường xa (Dân ca Nam Bộ)* trong SGK âm nhạc lớp 6 cũ và bài *Mưa rơi (Dân ca Khơ-mú)* trong SGK âm nhạc lớp 6 Kết nối tri thức.

2.6. Thực hiện hướng dẫn và dạy thử dàn dựng, biểu diễn dân ca

2.6.1. Tiêu chí và phương pháp thực hiện dạy thử

Giả thuyết khoa học được học viên đưa ra là: giáo viên âm nhạc đã có sự chuẩn bị bài giảng đầy đủ, giáo viên đã vận dụng được các phương pháp dạy học trải nghiệm hợp lí, linh hoạt cho loại hình âm nhạc và thực hiện trong 5 tiết. Nội dung và phương pháp dạy học theo hướng hoạt động trải nghiệm thực tiễn về dàn dựng và biểu diễn hát dân ca cho học sinh khối lớp 8 trường THCS Ba Đình.

2.6.2. Nội dung và các bước thực hiện dạy thử

Giáo viên khảo sát nhanh năng lực của học sinh

Giáo viên phân nhóm học sinh theo năng lực

Nhóm 1 (nhóm hát): 16 học sinh tiếp cận với các bài hát dân ca, học, dàn dựng và biểu diễn.

Nhóm 2 (nhóm đàn): 6 học sinh tiếp cận và luyện tập, dàn dựng, đệm đàn và biểu diễn cho nhóm 1 (nhóm hát) và nhóm 3 (nhóm múa, nếu có) đồng thời khốp nhạc và biểu diễn các bài hát dân ca theo chương trình đã định.

Nhóm 3 (nhóm múa): 16 học sinh tiếp cận với loại hình múa, kết hợp với âm nhạc, bài hát dân ca để dàn dựng, luyện tập và biểu diễn múa minh họa cho nhóm 1 (nhóm hát) những bài dân ca theo chương trình đã duyệt.

Nhóm 4 (nhóm giới thiệu/MC): gồm 5 học sinh có năng lực tổng hợp kiến thức và đặt các câu hỏi cùng phối hợp với nhóm 1, nhóm 5 để khám phá kiến thức về học tập và dàn dựng, biểu diễn bài hát dân ca một cách linh hoạt, đồng thời chịu trách nhiệm dẫn toàn bộ chương trình.

Nhóm 5 (nhóm thiết kế và trang trí): gồm 15 học sinh tiếp cận nội dung bài hát dân ca và tìm ý tưởng, sáng tạo thiết kế, trang

phục, đạo cụ, trang trí (sân khấu nhỏ mi ni) cho các nhóm 1, nhóm 3 biểu diễn, múa.

Nhóm 6 (Nhóm khán giả): gồm có 157 học sinh, tất cả các học sinh còn lại không tham gia các nhóm trên, sẽ làm khán giả.

2.6.3. Tổ chức triển khai dàn dựng

Bước 1: Chuẩn bị

Bước 2: Phân nhóm và hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ

Bước 3: Sau khi các nhóm đã làm việc riêng với giáo viên (2 tiết đầu) còn lại 3 tiết sau giáo viên dành lại 1 tiết cho các nhóm ghép với nhau. Tuy nhiên nhóm khán giả không ghép nội dung (câu hỏi, trả lời, phân tích, nhận xét,...) mà chỉ gõ nhịp, vỗ tay động viên các nhóm bạn.

Bước 4: Thực hiện ghép nhóm, biểu diễn

2.6.4. Kết quả thực hiện dạy thử

Sau khi tổ chức thực hiện dạy thử xong, chúng tôi phát phiếu điều tra (xem thêm PL) và tổng kết rút kinh nghiệm, kết quả như sau:

Kết quả thực hiện: học sinh đánh giá về phương pháp học tập dàn dựng và biểu các bài hát dân ca.

STT	Nhóm tham gia	Số lượng tham dự trên	Kết quả (người tham dự/người đánh giá tốt/tỷ lệ đạt %)
1	Nhóm hát	16	14/16/87,5%
2	Nhóm nhạc công	06	6/6/100%
3	Nhóm múa	16	16/16/100%
4	Nhóm thiết kế	16	16/16/100%
5	Nhóm MC	05	5/5/100%
6	Nhóm khán giả	157	151/157/96,1%

Như vậy kết quả sau khi học sinh trả lời (qua phiếu điều tra) chúng tôi tổng hợp được đều đạt mức độ trên 87% trở lên là thích thú cách học trải nghiệm sáng tạo về dàn dựng biểu diễn. Đồng thời hầu hết các em học sinh đều phát huy được năng lực của mình. Như vậy biện pháp trong luận văn của chúng tôi đưa ra là khả thi.

Tiểu kết chương 2

Trường THCS Ba Đình tại số 145 Hoàng Hoa Thám, quận Ba Đình, TP. Hà Nội, được trang bị các cơ sở vật chất với các phòng học, các trang thiết bị phục vụ cho việc dạy học là khá đầy đủ và có chất lượng. Với phương châm: *Thầy tận tụy từ tâm – Trò chăm ngoan học giỏi* và với đội ngũ cán bộ, giáo viên là những người có trách nhiệm, yêu nghề, phần lớn được đào tạo đúng chuyên ngành, Trường THCS Ba Đình luôn cố gắng phát triển không ngừng nghỉ tất cả vì *đàn em thân yêu*. Hầu hết các con học sinh của trường đều ngoan ngoãn và chăm chỉ học tập. Nhiều em đã đạt được thành tích cao trong các cuộc thi học sinh giỏi do phòng GD&ĐT tổ chức hàng năm.

Cũng như các bộ môn khác, môn âm nhạc tại trường THCS Ba Đình đã thực hiện theo đúng chương trình của Bộ GD&ĐT. Nhóm giáo viên Âm nhạc luôn nhiệt tình, có năng lực tốt và dạy học theo đúng chương trình đã được quy định. Mặc dù vậy vẫn còn một số bất cập như: chưa có sự phân biệt về việc dạy hát bài dân ca với dạy các bài hát mới, giáo viên dạy dân ca giống như dạy các bài hát khác; giáo viên cho học sinh luyện thanh cho các bài dân ca nhưng vẫn còn luyện theo các mẫu kỹ thuật của phương Tây, đa số là bài nào cũng chỉ luyện thanh theo mẫu gam Đô trưởng, bất kể bài hát đó là giọng nào, có phải là dân ca hay không;...

Khi khảo sát thực tiễn nắm được chương trình, nội dung, mục tiêu và các phương pháp, các hoạt động về dạy học hát dân ca ở trường THCS Ba Đình nhằm có cơ sở đánh giá chất lượng dạy học ở đây khách quan. Việc khảo sát năng lực dạy hát dân ca của giáo viên âm nhạc, đặc điểm của học sinh THCS Ba Đình, trong đó việc học hát dân ca của các em ra sao mới có thể đánh giá được những ưu điểm, nhược điểm để rút ra bài học về dạy học hát dân ca như thế nào là phù hợp với tình hình thực tiễn, phù hợp với khả năng, năng lực của học sinh, đồng thời cũng đáp ứng được tính mô phạm, nội dung kiến thức của Bộ GD&ĐT đã quy định.

KẾT LUẬN

Luận văn triển khai nội dung Dạy học hát dân ca cho học sinh trường THCS Ba Đình được thực hiện 2 chương. Chương 1 luận văn đã nghiên cứu trình bày các khái niệm về dạy học, dân ca, dạy học hát dân ca, phương pháp, phương pháp dạy học, phương pháp truyền dạy hát dân ca và biện pháp. Bên cạnh đó, đối tượng quan trọng mà luận văn cũng nghiên cứu là các bài hát dân ca trong chương trình (sách giáo khoa hiện hành) của Bộ GD&ĐT quy định.

Những bài hát dân ca trong chương trình hiện hành là rất hạn chế. Qua đây học viên mong muốn SGK sẽ được bổ sung nhiều bài dân ca hơn để vốn bài phong phú hơn, nội dung và thể loại, vùng miền cũng phong phú hơn giúp giáo viên, học sinh có thể phát huy tối đa việc dạy và học hát dân ca

Việc khảo sát năng lực dạy hát dân ca của giáo viên âm nhạc tại trường là những hoạt động của tác giả luận văn theo phương pháp quan sát là chủ yếu. Luận văn cũng thấy rõ, năng lực của giáo viên, đặc biệt là phương pháp dạy học có ảnh hưởng rất lớn tới chất lượng dạy học. Các giáo viên âm nhạc tại trường THCS Ba Đình nên trau dồi kiến thức, rèn luyện để có năng lực dạy học tốt, thực hiện đầy đủ các bước sư phạm trong dạy học, đảm bảo được các nguyên tắc trong dạy học, nắm chắc các phương pháp mang tính đặc thù trong dạy học nghệ thuật, có thủ pháp đặc biệt khi triển khai quá trình dạy học hát dân ca để đạt hiệu quả dạy học cao.

Luận văn đề xuất một số biện pháp đổi mới dạy học theo hướng phát triển năng lực của học sinh và tăng cường tổ chức cho các em học tập trải nghiệm dưới hình thức dàn dựng và biểu diễn mà luận văn chúng tôi nghiên cứu, đề xuất trên cơ sở rút ra bài học thông qua đánh giá thực trạng.

Việc kết quả của luận văn đã trả lời được về dạy học hát dân ca như thế nào là phù hợp với tình hình thực tiễn, trước hết phải phù hợp với khả năng, năng lực của học sinh, sau là luận văn cũng mong muốn qua đây, giúp học sinh hiểu được kiến thức về dân ca Việt Nam, thấy được sự đặc sắc và phong phú của dân ca, từ đó các em yêu thích dân ca, biết được dân ca có nhiều giá trị văn hóa dân tộc. Các em sẽ có nhận thức tốt về trách nhiệm bản thân với thể loại âm nhạc dân tộc, biết quý trọng và góp phần tích cực vào việc học tập và bảo tồn, phát huy, phát triển dân ca của dân tộc Việt Nam luôn phù hợp với thời đại.